

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Иван Върбанов
член на научно жури в конкурс за заемане на академична длъжност "ПРОФЕСОР",
утвърдено с решение на НС прот. № 3 от 20.03.2019 г., и със
заповед на Директора № 80 от 25.03.2019 г.,
обявен от Института за икономически изследвания при БАН
в ДВ, бр. 8 от 25.01.2019 г.

Кандидат: доц. д-р Алла Валентиновна Кирова

I. Обща оценка на кандидата за неговата научноизследователска дейност

Доц. д-р Алла Кирова е единствен кандидат в конкурс за заемане на академична длъжност „професор“, обявен от Института за икономически изследвания при БАН в ДВ, бр. 8 от 25.01.2019 г.

В рамките на формата „становище“ е невъзможно да се представят и оценят в подробности и по достойнство абсолютно всички съществени страни и аспекти от богатото и разнообразно научно творчество на доц. д-р Алла Кирова за периода след хабилитационната ѝ процедура през 2000 г. Тук се ограничавам до обобщени оценки и такива акценти, които няма как да бъдат пропуснати.

Научноизследователската дейност на доц. д-р Алла Кирова включва в себе си публикационна дейност, участие в научни или образователни проекти, участие в научни форуми и експертни дискусии, както и рецензентска дейност.

Доц. д-р Алла Кирова представя пред журито общо 48 публикации, от които два хабилитационни труда – една самостоятелна монография и една равностойна глава от монография. Кандидатът е представил за рецензиране още: 4 бр. монографии – 1 самостоятелна и три в съавторство; една публикувана глава от колективна монография; 3 бр. студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация; 14 бр. студии, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове; 24 бр. статии и доклади, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове.

Доц. д-р Алла Кирова взема активно участие в шестнадесет научни или образователни проекта, от които: три международни проекта; пет външни за ИИИ при БАН проекта и осем научноизследователски проекта на ИИИ при БАН.

Кандидатът изнася доклади пред двадесет и четири научни форума в България и два научни форума в чужбина; участва в двадесет и шест експертни дискусии в България, както и в две експертни дискусии в чужбина.

По конкурса доц. д-р Кирова представя общо двадесет и девет рецензии и отзиви на книги, научноизследователски разработки, статии, студии, проекти и дисертационни трудове.

Учебно-образователната дейност на доц. д-р Алла Кирова, която включва преподаване в три Висши училища, участие в изпитни комисии, обучителна дейност за администрация и участие в свързаните с докторантското обучение дейности, е пряко свързана с научноизследователската ѝ работа. Във всички форми на тази дейност тя използва и прилага както постигнатите научни и научно-приложни резултати,

представени в публикациите ѝ, така и своя високо експертен потенциал в изследователската, образователната и административната практика.

II. Количествена оценка на съответствието с минималните наукометрични национални изисквания и изискванията на Правилника на ИИИ при БАН

В съответствие с изискванията на чл. 29, ал. 3 от ЗРАСРБ кандидатът е представил справка за изпълнение на минималните национални изисквания и справка за оригиналните научни приноси, към които е приложил съответните доказателства, определени в закона, в Правилника за неговото приложение и Правилника на ИИИ при БАН.

Върху основата на предоставената информация намирам, че научното творчество на кандидата **не само отговаря, но и надвишава значително** минималните наукометрични национални изисквания и изискванията на Правилника на ИИИ при БАН за оценяване по конкурс за длъжност „професор“.

Кандидатът е представил и приемам, че:

– хабилитационен труд **Кирова, А.** (2010). Новото кейнсианство – микроикономически основи и връзка с макроикономическата политика. София: УИ „Стопанство” - УНСС, 181 с. (205.7 стандартни страници) *представлява самостоятелна монография*, равняваща се на 100 точки.

– представеният втори хабилитационен труд **Кирова, А.** (2014). Трета глава „Жените и мъжете във висшето образование и науката в България”, с. 197-277 и частта от заключението (общо 154.2 стандартни страници). – В: Зарева, И., Матов, М., **Кирова, А.** Висшето образование и науката в България. Икономически, социални и джандър измерения. София: АИ „Проф. Марин Дринов”, 328 с. *отговарят на изискванията за брой стандартни страници за монография* и се равняват на 100 точки.

– четирите монографии, които не са представени като основен хабилитационен труд, се равняват на 400 точки.

– трите студии, публикувани в сп. „Икономически изследвания“, реферирани и индексирани в SCOPUS, се равняват на 135 точки.

Само с посоченото дотук доц. д-р Алла Кирова събира 735 точки при минимално необходими 650.

Точкуването на публикациите в съавторство е правилно.

Представените хабилитационни трудове и другите научни трудове и проекти не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен „доктор” и за заемане на академичната длъжност „доцент”.

Публикациите на кандидата в нереперирани национални издания (публикации и цитиращи източници) *са включени* в Национален референтен списък на НАЦИД; Национален регистър на издаваните книги в България на Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“ и Електронен каталог на Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“ – COBISS.BG.

Всички предложени за рецензиране трудове на доц. д-р Алла Кирова *са публикувани в издания с ISSN или ISBN.*

Отнасянето на публикациите на кандидата към отделните групи показатели със съответните точки - монографии, студии или статии *в стандартни страници, е посочено правилно.*

Кандидатът *не е представил* за оценяване публикации, определени в Националния регистър на издаваните книги в България или Електронния каталог COBISS.BG като учебници или учебни пособия/ помагала.

Кандидатът *не е представил* за оценяване цитирания в учебници, учебни пособия/помагала и в дисертационни трудове.

*На базата на всичко горепосочено приемам, че кандидатът събира общо 2750 точки, което е повече от **четири пъти** над необходимите 650 точки за изпълнение на минималните изисквания на ИИИ при БАН за заемане на академична длъжност „професор“.*

III. Оценка на резултатите и научния принос на кандидата

От предоставената информация мога да преценя, че постигнатите **научни резултати** на доц. д-р А. Кирова за периода 2001-2019 г. са впечатляващи както по количество (82 броя), така и по качество. Те могат да бъдат оценени най-общо като *обогащаване на съществуващите знания, изследване с нови средства* на съществени страни на вече съществуващи научни области, проблеми, теории, хипотези, *получаване и доказване на нови факти* и др. *в три изследователски области:*

1. Равнопоставеност на половете: равнопоставеност на жената-майка и интересите на децата – в 5 публикации; категориален апарат, нормативна и институционална рамки – в 2 публикации; джендър различия и неравенства в заетостта и в семейството – в 9 публикации; джендър измерения на академичната сфера – в 7 публикации.

2. Икономически теории: Немска историческа школа – в 6 публикации; Новокейнсианска доктрина – в 4 публикации; развитие на икономическата теория – в 7 публикации; теоретични аспекти на човешкия капитал в сферите на висшето образование и научните изследвания – в 3 публикации.

3. Използване на експертния потенциал във висшето образование и науката за изграждане на научно-образователното пространство на Югоизточна Европа – в 3 публикации.

Ключовите думи, които характеризират научните резултати на доц. д-р Алла Кирова, включват професионалното използване на широк кръг научни инструменти: критичен анализ, аргументиране, предложение, прецизиране, оценка, разработване, извеждане, формулиране на извод, обосноваване, измерване, разкриване, систематизиране, структуриране, открояване, установяване, доказване, идентифициране, препоръка, проучване, проследяване, определяне, класифициране и др.

Справедливо би било да се отбележат също тези научни приноси на кандидата, които съдържат определени елементи на *новост*. Такива са формулираните *нови* дефиниции на понятията „благосъстояние на децата“, „социално-икономическа инфраструктура“ и „равнопоставеност“, предложеният *нов* вариант на дефиницията на понятието „джендър“ и представената *оригинална* йерархия на свързаните с него понятия във вид на пирамидална схема, разработването на теоретичните аспекти на

човешкия капитал в *нови сфери* – на научните изследвания и висшето образование в условията на икономиката на знанието, *новата* обосновка на хипотезата, че разделението на труда влияе съществено върху демографското поведение на съпрузите/партньорите.

Специално внимание заслужава системното и високо ерудирано приложение от страна на доц. д-р Алла Кирова (самостоятелно или в съавторство) на интердисциплинарния подход при изследване на актуалните теоретични и практически социално-икономически, правно-икономически, политико-икономически и други гранични научни, научно-приложни и приложни проблеми.

Един от най-важните критерии, определящи значимостта на творчеството на даден учен за науката и практиката, са цитиранията на неговите публикации. Доц. д-р Алла Кирова представя пред журито общо сто четиридесет и осем цитирания. Заслужава да се подчертае, че тридесет и девет от тях са в чуждестранни издания, а шестнадесет са цитирания или рецензии в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томовете.

Приносите на доц. А. Кирова са признати от научната общност с престижни научни награди за високи научни постижения. През 2014 г. тя е наградена с Юбилейна грамота на Конкурса за високи научни постижения в БАН, посветен на 145-годишнината на Академията, в научно направление „Човек и общество“. През 2015 г. получава Грамота за научно-приложен принос на Конкурса за високи научни постижения на Съюза на учените в България. През 2017 г. монографията с нейно участие *България в образователното и изследователското пространство на Югоизточна Европа* е утвърдена от Научния съвет на ИИИ при БАН като „*монография с национално значение*“.

Практико-приложните резултати и приноси от научните изследвания и публикациите на доц. д-р А. Кирова са изложени в подробна справка от 18 страници. Те намират приложение в изследователската и административната практика, в областта на бакалавърското, магистърското, докторантското и професионалното образование, при изготвяне на анализи и предложения за решения на проблеми в дейността на държавни, обществени, работодателски синдикални организации. Тяхното количество е впечатляващо – над 70 основни резултата във всички изследователски области, към които кандидатът проявява научен и експертен интерес. По вид те варират от изяви като консултант, участник, експерт, представител и др. до разработване на авторизирани курсове, включване в антология и сборник, използване в разработки и др.

Научните и практико-приложните приноси и резултати на доц. д-р А. Кирова са представени в оригинални научни трудове, чрез използването на строго-научни методологически подходи за постигането на достоверни научни факти.

IV. Оценка на оригиналността на представените трудове и на достоверността на представените научни данни

Заявявам, че при оценяването на кандидатурата на доц. д-р Алла Кирова за заемане на академична длъжност „професор“, като член на научното жури не съм установил и не съм получавал писмен, неанонимен и мотивиран сигнал за плагиатство. Това, както и собственоръчно подписаната от доц. д-р Алла Кирова Декларация по чл. 29 (1), т. 6 от ЗРАСРБ, ми дава основание да приема, че *кандидатът няма доказано по законоустановения ред плагиатство в представените пред журито научни трудове.*

V. Критични бележки и препоръки

Нормално е всеки оценяващ да формулира своите критични бележки и колегиални препоръки през призмата на собствените си научни интереси и решения, собствените си идейни и методологически ориентации. Те имат неизбежно субективен, релативен характер и дават право на доц. д-р Алла Кирова да се възползва от позицията си на своеобразен „суперрецензент“, за да реши в края на краищата коя от тях заслужава да е съдържателно вплетена в бъдещите ѝ творчески разработки.

На мен би ми било интересно да видя как в бъдеще доц. д-р Алла Кирова разширява приложението на интердисциплинарния подход при изследването на общите за философията и икономиката фундаментални методологически и теоретични проблеми, често наричани „философия на икономиката“.

VI. Заключение

Културен изказ, изчистен стил, логика и смислова организация на изложението, висок професионализъм, ясна методологическа позиция, аналитична задълбоченост, убедителна аргументация, солидна емпирична подкрепа, понятийна коректност, последователна интердисциплинарност, научна и практическа значимост – така могат да бъдат характеризирани представените за конкурса от доц. д-р Алла Кирова оригинални научни произведения.

Натрупаният познавателен капацитет и практически опит, постигнатите педагогически и теоретични резултати, високото равнище на научноизследователската дейност свидетелстват, че доц. д-р Алла Кирова **отговаря** на минималните наукометрични национални изисквания и изискванията на Правилника на ИИИ при БАН за заемане на академична длъжност „професор“.

Предлагам на уважаемото Научно жури да даде единодушно положителна оценка и да представи за избор пред Научния съвет на ИИИ при БАН кандидатурата на доц. д-р Алла Валентиновна Кирова за заемане на академична длъжност „професор“ в област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.8. Икономика по „икономически теории, равнопоставеност на половете“, обявен за нуждите на секция „Макроикономика“ в Института за икономически изследвания при БАН в ДВ, бр. 8 от 25.01.2019 г.

11.05.2019 г..

Свищов

Член на журито:

(проф. д-р Иван Върбанов)